

Research methodology research is to apply methods of analysis, synthesis, comparison, generalization, as well as the use of structural-functional approach. This made it possible to analyze the activity of authoritative artistic forums, to create their classification, to reveal the main functions and to find out the significance of these creative competitions for the development and promotion of accordion art in Ukraine.

Results. Since the mid-1990s, the development of the competition and festival movement in the field of accordion performance has become intensive in Ukraine. The founders and art directors of artistic forums have become leading figures of accordion art, performers, composers whose activities are aimed at developing and disclosing the creative potential of talented young people. The main purpose of creative competitions is the active promotion of accordion and artistic art. Their conduct helps to improve the professional skills of the performers, to develop teaching methods, to popularize the works of Ukrainian composers, to exchange experiences, to establish creative contacts between domestic and foreign artists. At the same time, despite the significant development of the competition and festival movement in the field of accordion performance, there are still a number of problems in Ukraine today, in particular, many competitions do not meet international requirements; there is a so-called «competition mania» that damages the process of educating a young musician; rather limited repertoire list, which does not contribute to the perfection of performing skills; there is no producer support for winners of competitions; insufficient media attention to conducting such competitions.

Novelty of the article is to deepen the study of the theoretical and practical achievements of the accordion art of Ukraine, the study of the role of the competition and festival movement in popularizing and developing this phenomenon of musical culture.

The practical significance. The main provisions and conclusions of the article can be used to further study the trends and trends of the accordion art in Ukraine, as well as the methodological material for studying the history of Ukrainian music, theory and history of folk instrumental art.

Key words: accordion art of Ukraine, accordion, competition, festival, performers.

Надійшла до редакції 15.11.2018 р.

УДК 78.087.68(477.83)

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОНАВСЬКОЇ МАНЕРИ МУНІЦИПАЛЬНОГО КАМЕРНОГО ХОРУ «ГАЛИЦЬКІ ПЕРЕДЗВОНИ» (м. ІВАНО-ФРАНКІВСЬК)

Манелюк Оксана Іванівна – аспірантка, Дрогобицький державний педагогічний університет ім. І. Франка, м. Івано-Франківськ
orcid.org/0000-0001-7446-1844
doi.org/10.35619/ucpm.vi26.36
Oksana Maneliuk@i.ua

Розкривається художньо-виконавська манера муніципального камерного хору «Галицькі передзвони» в контексті формування репертуарної політики та деяких особливостей роботи диригента над хоровим матеріалом. Аналізується специфіка творчо-естетичних принципів діяльності колективу, його концертна практика та формування відповідного виконавського стилю.

Ключові слова: «Галицькі передзвони», Ігор Дем'янець, камерний хор, репертуар, виконавська манера, хорове мистецтво.

Постановка проблеми. ХХІ ст. вирізняється значним поступом у всіх сферах людської діяльності, зокрема й у музично-виконавській, серед яких найбільш значущою в українському культурному просторі є хорова. Втім, хорове мистецтво периферійних міст і сьогодні залишається на маргінесі, хоча саме ці невеликі центри сприяли піднесенню української культури, створюючи її цілісний «організм». Саме в період незалежності виникає велика кількість хорових колективів у різних містах України, які долучаються до поживлення культурного життя, репрезентації широкого репертуару різних стилів і жанрів, епох. Серед таких регіональних колективів – муніципальний камерний хор «Галицькі передзвони» (м. Івано-Франківськ), творча діяльність якого почасти висвітлювалася в періодиці і ще не була предметом окремої уваги науковців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Певну інформацію про колектив можна віднайти в таких джерелах: «Мистецька палітра Івано-Франківська [5; 47-48], «Українські хори та диригенти» (М. Бурбан) [1; 139-140], статті Т. Кметюка «Муніципальні мистецькі колективи Івано-Франківська в системі розвитку музичної культури Прикарпаття» [3; 291-296].

Джерельну базу доповнюють відгуки та рецензії в українській і закордонній періодиці: «Галицькі передзвони» прославляли Україну у Вірменії» (Прес-служба Голови ОДА («Рідна земля» від 6 квітня 2012 р. №15), «Перший Міжнародний: здобутки реальні і вдавані» (Н. Костюк («Галичина» від 11 березня 2000 р.), «Другий міжнародний конкурс ім. П. Муравського»

(Організаційний комітет («Піщанські вісті» від 11 червня 2011 р.), Festiwal Choralny «Wschod (Zachod Zblizenia)» – М. Ziembinski («Komiuczemu» od 28 lipca 2008 r.), «У нас є все необхідне, аби духовно підкорити Європу» В. Недільський («City Life» від 12 травня 2004 р.). Багато цінної інформації отримано безпосередньо з уст диригента і хормейстера колективу.

Мета статті – охарактеризувати методи роботи диригента з хором для виокремлення головних прикмет виконавської манери колективу.

Вклад основного матеріалу. Камерний хор «Галицькі передзвони» вже тривалий час є взірцевим колективом Івано-Франківська та Прикарпаття, відомий не лише в Україні, а й за її межами. Колектив є активним учасником концертного життя міста та області, репрезентуючи різдвяні програми, твори хорової шевченкіани, виступаючи в концертах приурочених святкуванню дня міста, Злуки, Конституції, Незалежності України, річниці УПА, пам'яті жертв голодомору, пам'ятним датам у житті українського народу, звітах і ін. За 25-літній період свого існування камерний хор багато концертував в Україні та за її межами: Польщі, Словаччині, Німеччині, Угорщині, Великобританії, Мальті, Естонії. В. Федорак, начальник управління культури, національностей та релігій ОДА в інтерв'ю на ОТБ «Галичина» з нагоди 25-річчя колективу наголошував: «Я мав можливість бачити як «Галицькі передзвони» представляють Україну за межами нашої держави, і бачив подив і захоплення глядачів, чи це була Словаччина, чи це була Польща. І що цікаво, що впродовж цього періоду, за чверть століття мінявся склад цього колективу, але рівень виконавської майстерності і, власне, ставлення до твору, було завжди дуже відповідальним».

Концертні виступи колективу підтверджують вміння передавати найтонші нюанси хорової пісні, цікаве інтерпретування крізь призму відтворення всіх елементів хорового письма композитора. Хор – лауреат та дипломант українських і міжнародних конкурсів: Словаччина (м. Снина, 1995 р., м. Трнава, 1999р.), Великобританія (м. Ланголен, 1997 р.); багаторазовий переможець хорових конкурсів: I, II, III Регіональний конкурс хорового мистецтва ім. Лесі Українки (м. Луцьк) – Гран-Прі (1994 р.), I премія (1996 р.), III премія (2006 р.), Всеукраїнський конкурс ім. Д. Січинського (м. Івано-Франківськ) – III премія (1995 і 2005 рр.), III Всеукраїнський конкурс ім. М. Леонтовича (м. Київ) – I премія (1997 р.), I Регіональний конкурс ім. Є. Козака (м. Дрогобич) – II премія (2007 р.), II Міжнародний хоровий конкурс ім. П. Муравського (м. Вінниця) – I премія (2011 р.).

Чимало фестивалів і концертів було в творчому житті хору і на кожному «Галицькі передзвони» відзначалися за високий виконавський рівень. Колектив – учасник Міжнародного фестивалю духовної пісні візантійського обряду у м. Кошице (Словаччина, 1999 р.), Міжнародного музичного фестивалю «Музика без кордонів» у м. Балашадярмат (Угорщина, 2000 р.), XV Міжнародного фестивалю хорового мистецтва у м. Валетга (Мальта, 2003 р.), X Всеукраїнського хорового фестивалю «Співочий Собор» (Донецьк, 2007 р.), I Міжнародного фестивалю хорової музики «Львівські зустрічі» (Львів, 2008 р.), XII хор-фесту «Золотоверхий Київ» (Київ, 2008 р.), IV Міжнародного хорового фестивалю «Схід – Захід – зближення» у м. Радомско (Польща, 2008 р.), Міжнародного фестивалю «Культурні мости Балтики» у м. Сшіамис (Естонія, 2010 р.), III Міжнародного фестивалю оркестрів та хорів «Шенгенський меридіан» (Словаччина, 2011 р.) та багатьох ін. «Івано-Франківський муніципальний камерний хор «Галицькі передзвони» повернувся з Єревану, де у складі офіційної делегації Міністерства культури України брав участь у Днях української культури у Вірменії, що проходили впродовж 21-28 березня...» [9; 1].

Ініціатором та організатором камерного хору був М. Савка. Свої перші творчі кроки хор почав при міському обрядовому салоні у 1989 р. під назвою «Лебедина вірність». У 1991 р. колектив реорганізовується у міський камерний хор під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України В. Савчука і обирає назву «Галицькі передзвони» як символ нашого краю – древньої Галичини. Співаки хору – викладачі та студенти мистецьких закладів м. Івано-Франківська. Загалом учасниками колективу були понад сотня талановитих артистів. У травні 2000 р. колектив отримав статус муніципального.

Рушійною силою будь-якого колективу є його керівник. Тому варто зупинитись на окремих біографічних даних сьогоднішнього керівника І. Дем'янця – випускника Львівського Вищого музичного інституту ім. М. Лисенка (тепер – музична академія), кандидата мистецтвознавства, заслуженого діяча мистецтв України. Надзвичайно мобільний, талановитий, він вболіває за хорову справу. Як великий ентузіаст виконавського мистецтва керує низкою хорових колективів у місті: камерний хор «Cantemus» церкви Царя Христа монастиря отців Василян УГКЦ (2000 р. є засновником і регентом), камерний хор «Джерело» Івано-Франківського міського Будинку вчителя, будучи викладачем кафедри літургійного співу та методики викладання музики, очолює хор семінаристів в Івано-Франківській Теологічній академії УГКЦ, співає в народному чоловічому вокальному квартеті «Коло». З 1997 по 2001 рр. – хормейстер камерного хору «Галицькі передзвони», з серпня 2005 р. – його художній керівник та диригент.

З 2012 р. діяльність І. Дем'янця, як керівника хору, поєднується з активною культурно-просвітницькою роботою на посаді художнього керівника Івано-Франківської обласної філармонії ім. І. Маланюк.

І. Дем'янець – енергійний, жвавий, працьовитий керівник, знавець своєї справи. Сумлінний і часом впертий в роботі, однак завжди стриманий, вихований і дуже толерантний. Мер м. Івано-Франківська на сторінці соціальної мережі висловив такі слова на його адресу: «Людина нечуваного ентузіазму і таланту».

Як хормейстер володіє доброю школою виконавської майстерності, досконалим знанням хорової справи, зокрема вокально-хорових та темброво-діапазонних можливостей кожної партії, відтак художньо-виражальних можливостей цілого хору. Відточений виразний жест, зрозуміла мануальна техніка, абсолютно без надмірного хизування, які закладені наукою педагогів В. Сидорака (Івано-Франківське музичне училище ім. Д. Січинського) та народного артиста України І. Юзюка (Вищий музичний інститут ім. В. Лисенка), допомагають точно передавати художньо-образний зміст композицій. У роботі з хором помічається поступовість і обдуманість, випередження всіх репетиційних проблем. Часто збирає окремі репетиції жіночих і чоловічих голосів. Завжди детально вивчає кожну партію, сам досконало володіючи вокалом, може професійно показати голосом будь-яке складне місце. Намагається детально відтворювати творчий задум авторів, аналізуючи кожну ноту, найменший мотив, фразу. І так із нотного тексту (партитури) виростає переконливе виконання твору. Особливої уваги приділяє культурі академічного хорового звучання, «витягуючи» з колективу неймовірні звукові барви. Володіє виразною мімікою, неабиякими акторськими здібностями. Є достатньо емоційним, хоча часто зовні виглядає стриманим і спокійним. Добре розбирається у стилевих особливостях творів, про що свідчить схвальний відгук голови журі народної артистки України Г. Горбатенко після прослуховування хорів на VIII Всеукраїнському хоровому конкурсі ім. М. Леонтовича, відмітила вдале, відповідне до стилю використання соло сопрано в творі І. Шамо «Не туманься, тумане».

Очолівши «Галицькі передзвони», І. Дем'янцю вдалося підібрати великий і цікавий репертуар, змінити «політику» колективу. Поступово оновлюється співацький склад, на зміну заслуженим артистам і знаним митцям приходять енергійна і творча молодь, готова до сучасної музики, нового сприйняття хорового жанру. «І попри деяку неяскравість, професійність голосів з цими людьми легко досягати ансамблю, строю, інших елементів хорової звучності» (з інтерв'ю з керівником хору). І. Дем'янець показує в новому світлі вивчення творів саме акапельно, без втручання інструменту, що розширює можливості хору. Ставить собі за мету підкорити не лише Івано-Франківськ, а й Україну. Так, без жодного виїзду за кордон, три роки муніципальний камерний хор «Галицькі передзвони» презентує свій спів по різних куточках нашої держави. Засоби масової інформації активно слідкують за гастролями, рецензенти підкреслюють професійність виконання колективу, зазначаючи, що виступ івано-франківців мав неабиякий успіх серед відомих митців хорового мистецтва, викладачів та студентів музичних закладів Києва, шанувальників музики. І. Павлик, кер. дитячо-юнацької хорової капели «Вівчарик», в інтерв'ю на ОТБ «Галичина»: «Цей колектив мені подобається за високий професіоналізм, за те, як вони виконують твори у своїй інтерпретації, за добрий вокал і високий рівень культури». І тільки згодом починається активне конкурсно-фестивальне життя за межами України...

Хормейстером майже 8 років був Б. Ватацук, а з 2015 р. – Я. Ткачук – магістр Прикарпатського національного університету ім. В. Стефаника (кл. заслуженого діяча мистецтв України Л. Серганюк). Він завжди енергійний, охочий до праці, на репетиціях лаконічно-точний, емоційний і серйозний. Доповнюючи роботу головного диригента, продовжує лінію професійного виконавства, є не тільки інспектором хору, але й попри репетиційні й організаторські обов'язки успішно виступає на сцені.

150 хорових полотен – це велике надбання колективу. Є твори, які ще не звучали в концертному виконанні, або виконані лише раз, і відкладені «на потім», оскільки тримати в добрій формі таку кількість складно. «Протягом свого існування хор здійснив еволюцію в репертуарі від нескладних хорових мініатюр українських композиторів до розгорнутих масштабних концертів, кантат, мес, хорових циклів світової і національної класики, оригінальних творів сучасних композиторів, народної музики світу» [5; 48]. Репертуар колективу охоплює великий пласт хорової музики, починаючи з раннього Ренесансу і завершуючи ультрасучасними джазовими композиціями, фолк-роком, негритянськими спірчуелсами; твори українських і зарубіжних композиторів-класиків, сучасна музика, духовні твори, українські народні пісні, пісні народів світу. Надзвичайно важливе місце в репертуарі хору посідають твори композиторів Прикарпатського регіону. «Колектив співпрацює з обласною організацією Національної Спілки композиторів України, а саме з композиторами Галичини:

Б. Шиптуром, В. Черленюком, В. Сидораком, І. Фіцаловичем; України: Л. Дичко, Г. Гаврилець, В. Степурком (Київ), Б. Дерев'янком (Львів), Ю. Алжневим (Харків), В. Зубицьким (Італія), а також зарубіжними композиторами: R. Twardowski (Польща), D. Rappo (Франція)» [2; 1].

Не можна не відзначити творчого тандему колективу з місцевим композитором, педагогом Івано-Франківського музичного училища ім. Д. Січинського, членом НСКУ, головою Івано-Франківської організації НСКУ, лауреатом обласних премій ім. М. Ірчана (1985 р.), ім. Д. Січинського (1987 р.), ім. В. Стефаніка (2000 р.), заслуженим діячем мистецтв України Б. Шиптуром, який, відвідуючи проби і детально досліджуючи специфіку звучання, теситурні характеристики голосів, партій і колективу, практично всі свої хорові творіння пише для «Галицьких передзвонів»: «Молитва до Богородиці», «Світає, край неба палає», «І мертвим, і живим і ненародженим...» на вірші Т. Шевченка, «Моя Україна – квітуча земля» на вірші Л. Кліща, «Місто моє» на вірші Я. Дорошенка, кантата «На крилах вічності» на вірші Р. Юзви, обробка української народної пісні «Подай, дівчино, руку на прощання».

Найважчими для виконання є твори епохи Відродження (у зв'язку з новими завданнями: динамізація просторів через нові фактурні рішення – ефект ехо, протиставлення соло і хору, вільні включення й вимикання голосів; перетворення модальної системи, що відбилось у поширенні хроматизмів, появі тонально-гармонічної функційності, формуванні мінору і мажору; зміна піфагорійського строю чистим), оскільки вони вимагають особливого звукоутворення, певної манери співу, притаманної саме камерним колективам. І. Дем'янець, будучи учасником і хормейстером славнозвісної «Легенди» під орудою І. Циклінського (який тяжів до камерного складу), вихований у тих традиціях, і бере за взірць модель «Легенди». Однак, «кожен керівник задумується, що він хоче почути від колективу. Якщо в хорі співає 35 осіб, не так просто відтворити ренесансні звучання таким великим складом. Зробити з такою кількістю хористів камерне звучання, яке дає можливість більшої динамічності, виразнішої чистоти і інтонації, звучання «по-іншому» – моє свідоме рішення» (з інтерв'ю з І. Дем'янцем). Серед таких: С. Monteverdi «Zefiro torna», G. Palestrina «Regina Coeli».

У доборі репертуару керівник надає перевагу акапельному співу, усвідомлюючи, що він є головним надбанням будь-якого професійного колективу. Саме хорова музика створює емоційний вплив на душу людини, торкається найтонших струн серця. Найкраще в інтерпретації «Галицьких передзвонів» звучать духовні твори композиторів – як класичні, так і сучасні, як українські, так і зарубіжні: А. Ведель, хоровий концерт № 25 «Господи, Боже мой, на Тя уповах», Д. Бортнянський, хоровий концерт № 34 «Да воскреснет Бог», О. Архангельський, хоровий концерт «Помышляю день страшный», М. Вербицький «Отче наш», М. Леонтович «Ой зійшла зоря», В. Верховинець «Трисвяте», Л. Дичко «Святий Боже», J. Swider «Pater noster», E. Grieg «Ave, maris stella», R. Twardowski «Alleluja», D. Rappo «Benedic, anima mea, Domino». І. Дем'янець підкреслює, що така музика вимагає драматизму і глибини, округленого звучання голосних, бережливого відношення до літературного тексту і найкраще звучить у храмах.

Неперевершеним скарбом українського народу була і залишається сьогодні народна пісня, яка стоїть на вершині жанрової ієрархії хору. Жоден концерт не обходиться без неї; це одна з наших ментальних рис, що відображає звичаї та традиції, характер та побут кожного етносу, переповідає історичні події. І. Дем'янець зізнається, що її виконання не потребує особливих роз'яснень і уточнень, що це – наша «душа», яка щиро розповідає музикою про щоденні турботи, життєві труднощі і невдачі, про радість і смуток, про любов і розбиті серця, про молодість і старість тощо. Однак, намагається підбирати пісні складні та цікаві по гармонізації, враховуючи при виконанні регіональні особливості – чи то розспівність, кантиленність, чи то точність і гострота. Перелік цих творів чималий, однак є пісні, які по-особливому вдаються колективу. Це «Ой дуб, дуба» М. Ракова, «Висока верба» Я. Бабинського, «В кінці греблі шумлять верби» Б. Лятошинського, «Сусідка» Я. Яциневича, «Порізала пальчик» О. Бондаренка, «Ой, гиля, гиля» Б. Дерев'янка, «Ой у полі криниченька» М. Колесси, «Да що на горі імбер» Є. Савчука, безліч обробок М. Леонтовича.

Шевченкіана представлена маловідомими творами. Ця музика вимагає «широкого» звучання партій, строго академічної манери виконання, адаптування сучасних гармоній до філософських текстів поета, вміння відшукати і виокремити у переплетінні інтонаційних фігурацій головні мелодичні мотиви. Серед таких: М. Лисенко, М. Старицький, хор з опери «Утоплена» «Туман хвилями лягає», Б. Лятошинський «Тече вода в синє море», Д. Кохановський «Одинокий човен», Б. Шкільник «У гаю, гаю», «Од села до села», «Якби мені, мамо, намисто», Г. Гладкий «Зоре моя вечірняя», мел. Г. Гладкого, обр. Л. Ревуцького «Заповіт», Д. Крижанівський, обр. А. Авдієвського «Реве та стогне Дніпр широкий», мел. К. Борисюка, обр. Є. Козака «Думи мої», Г. Давидовський, Д. Котко «Учітєся, брати мої».

Твори «інструментального» складу теж посідають чільне місце в репертуарі хору – Г. Давидовський «Кобза», В. Черленюк «Коломийки», О. Чмут «Ой, на горі два дубочки», В. Зубицький хоровий концерт «Гори мої». Вони зобов'язують до точного, «гострого» інтонування, надзвичайно чіткої дикції та артикуляції, активного дихання. Хор на таких композиціях удосконалює свою майстерність та набуває нових вокальних прийомів. Залюбленими музично-виразовими засобами закарпатських, угорських та багатьох інших композиторів є синкоповані ритмічні малюнки, стрибкоподібна мелодика, які з досконалою довершеністю виконуються колективом (обробки пісень «Косив косар сіно» І. Мартона, «Косарі косять» Б. Дерев'янка, «Ой нині свято Яна» О. Скрипника, «Ой мій милий щось зробив» та «Ой над водов» І. Дем'янця).

Невід'ємне надбання хору – колядки та щедрівки.

Чимало творів виконується у супроводі не лише роялю (концертмейстери Н. Сич та В. Пірус), а й інструментальних колективів Івано-Франківська (муніципального оркестру народної музики «Рапсодія» (кер. Л. Никорак), Д. Січинський на вірші К. Малицької «Чом, чом, чом, земле моя», аранж. Л. Никорака, симфонічного філармонійного оркестру (керівники заслужений артист України І. Олійник, С. Черняк) – кантата «На крилах вічності» Б. Шиптура на вірші Р. Юзві, академічного камерного оркестру «Harmonia Nobile» (кер. народна артистка України Н. Мандрика) – А. Брукнер «Реквієм». У масових концертах обласних урочистостей хор бере участь у зведеному колективі під супровід духового оркестру Івано-Франківського музичного училища ім. Д. Січинського (кер. заслужений діяч мистецтв України П. Гундер) – «Боже, Великий, єдиний» М. Лисенка, аранж. О. Кошиця, «Гімн України» М. Вербицького на вірші П. Чубинського.

Тонко відчуваючи красу і якість вокалу, І. Дем'янець вдало підбирає тембральну барву голосів для сольних партій. Ось приклади деяких з них: Б. Грицишин (Б. Шиптур «Молитва до Богородиці», М. Леонтович «Ой зійшла зоря», сила і міць), О. Семчук (М. Скорик, переклад М. Гобдича «Шуміла ліщина», жаль і сум), І. Сахарієва (І. Шамо «Не туманься, тумане», прозорість і сріблястість), О. Чернявська (Л. Дичко «Святий Боже», легкість і духовність), Г. Салабай (українська народна пісня в обр. Б. Дерев'янка «Косарі косять», народна відкрита «горлова» манера), Н. Мензатюк (Г. Гаврилець «Засвічу свічу», дзвінкість і польотність), заслужений артист України М. Петрик (А. Кос-Анатольський «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», ліризм і емоційність), П. Слободян (В. Кікта «Хоральна прелюдія», надривність і розпач), І. Шевчук (українська народна пісня в обр. Б. Лятошинського «В кінці греблі шумлять верби», пластичність і розпука).

Цікавою подією в житті колективу була участь у фестивалі до Дня Європи «Porto Franko» (єдиний хоровий колектив). У супроводі національного Президентського оркестру з балкону міської Ратуші прозвучав гімн Євросоюзу «Ода до Радості» Л. ван Бетховена (IV з симфонії № 9) – «...Церемонія розпочалася з перформенсу у виконанні гендиректора фестивалю Р. Держипільського та акторів драмтеатру, які у мантіях із залізними трубами в руках виконали «Оду до Радості» Л. ван Бетховена. Три композиції виконали Національний Президентський оркестр та хор «Галицькі передзвони» [10; 1]. Для створення стерео ефекту оркестр було поділено на кілька груп, тому явище вражало помпезністю і масовістю.

Шукаючи різноманітний репертуар, І. Дем'янець любить експериментувати зі стилями. Великою популярністю користуються спірічуелси, в яких керівник застосовує «естрадну» манеру співу (відкриті голосні), джазові елементи (гліссандо, вигуки), елементи рухів (плескання в долоні, притупування), долучає різні шумові інструменти (L. Dawson «Soon I will be done», Л. Джерхарт «Сухі кості», Н. Johnson «A in't Gotti metodie», Н. Smith «Ride the Chariot», М. Hogan «Old Time Religion»).

У керівника багато творчих планів та проектів, найглобальнішим із них є занесення «Галицьких передзвонів» у книгу рекордів Гінесса через аудіозапис творів Т. Шевченка (благодійний фонд «Хорова школа П. Муравського» в рамках Всеукраїнського мистецького проекту «Україна співає «Кобзаря» реалізовує аудіовізуальний проект шевченкіани з власної бібліотеки маестро у 7 томах). Деякі композиції вже записано (Д. Січинський «Лічу в неволі» та Ю. Мейтус «А мій батько орандар, чоботар»).

У доробку колективу є компакт-диски «Українські народні пісні та твори українських композиторів» (2006 р.) і «Духовна музика українських та зарубіжних композиторів» (2008 р.). Також записи багатьох хорових композицій містяться у фондах обласного радіо й телебачення «Галичина».

Висновки. Аналізуючи манеру виконання камерного хору «Галицькі передзвони», слід відмітити окремі риси, притаманні колективу. Це камерність і витонченість звучання, академізм виконання, ритмічна точність, виразність дикції та артикуляції, розмаїта темброво-звукова палітра. Звідси випливає, що виконавський стиль хору можна охарактеризувати як професійний, притаманний кращим хорам України. Виконавський репертуар колективу становить його найбільшу художню

цінність, оскільки до нього входять яскраві зразки української та західноєвропейської хорової класики. Так само вагомим чинником формування «душі» колективу є світогляд його керівників та їх методичні принципи і підходи до хорової справи.

Камерний хор «Галицькі передзвони» – візитна картка Івано-Франківська; він посідає особливе місце в піднесенні культурно-мистецького життя міста, популяризації української пісні та хорового національного репертуару не лише на рідних теренах, а й далеко за їх межами. Спів колективу заворожує тонким нюансуванням, пластичністю виконання, чистотою інтонування, розмаїтою тембрально-звуковою барвою. А найважливіше – це творча «родина», де частинки індивідуальностей творять професійну хорову історію. «Хор – це сім'я, це зичливе ставлення один до одного. В добрій атмосфері краще себе почуваєш. Тоді гуртом, на одній звуковій хвилі легше і приємніше творити високе хорове мистецтво. Саме це є «ядром», на якому базується і процвітає діяльність муніципального камерного хору «Галицькі передзвони» (з інтерв'ю з І. Дем'янцем).

Список використаної літератури

1. Бурбан М. Українські хори та диригенти. Монографія. Дрогобич : Посвіт, 2006. 640 с.
2. Камерний хор «Галицькі передзвони» [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.parafia.org.ua/choir/kamernyj-hor-halytski-peredzvony>.
3. Кметюк Т. «Муніципальні мистецькі колективи Івано-Франківська в системі розвитку музичної культури Прикарпаття». *Галичина*. 2015. Ч. 27. С. 291–296. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nikp_2015_27_38
4. Костюк Н. Перший Міжнародний: здобутки реальні і вдавані. *Галичина*. 2000. 11 берез.
5. Культурно-мистецька панорама Івано-Франківська: 350-річчю надання місту магдебурзького права присвячується: монографія Г. Карась (гол. авт. кол.), В. Дугчак, І. Монолатій, І. Дундяк [та ін.]. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2012. 180 с.+60 іл.
6. Konrad M. Ziembinski. Festiwal Choralny «Wschod-Zachod-Zblizenia». *Komu i czemu*. 2008. 2–8 lip.
7. Недільський В. У нас є все необхідне, аби духовно підкорити Європу. *City Life*. 2004. 12 трав.
8. Організаційний комітет. Другий Міжнародний хоровий конкурс ім. П. Муравського. *Пищанські вісті*. 2011. 11 черв.
9. Firtka.if.ua. «Галицькі передзвони» прославляли Україну у Вірменії. *Вечірній Івано-Франківськ (Плюс)*. 2012. 5 квіт.
10. Електронний ресурс. Режим доступу: www.vikna.if.ua 06.08.2016

References

1. Burban M. Ukrainski hory ta dyryhenty. Monohrafiia. Drohobych: Posvit, 2006. 640 s.
2. Kamernyi hor «Halytski peredzvony» [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.parafia.org.ua/choir/kamernyj-hor-halytski-peredzvony>.
3. Kmetiuk T. «Munitsypalni mystetski kolektyvy Ivano-Frankivska v systemi rozvytku muzychnoi kultury Prykarpattia». *Halychyna*. 2015. Ch.27. S. 291–296. Rezhym dostupu: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nikp_2015_27_38
4. Kostiuk N. Pershyi Mizhnarodnyi: zdotuky realni i vdavani. *Halychyna*. 2000. 11 bereznia.
5. Kulturno-mystetska panorama Ivano-Frankivska: 350-richchiu nadannia mistu mahdeburzkoho prava prysviachuetsia: monohrafiia/ H. Karas (hol.avt.kol.), V. Dutchak, I. Monolatii, I. Dundiak [ta in.]. Ivano-Frankivsk: Misto NV, 2012. 180 s.+ 60 il.
6. Maciej Konrad Ziembinski. Festiwal Choralny «Wschod-Zachod-Zblizenia». *Komu i czemu*. 2008. 2–8 lipca.
7. Nedilskyi V. U nas ye vse neobhidne, aby duhovno pidkoryty Yevropu. *City Life*. 2004. 12 travnia.
8. Orhanizatsiinyi komitet. Druhyi Mizhnarodnyi horovy konkurs im. P. Muravskoho *Pishchanski visti*. 2011. 11 chervna.
9. Firtka.if.ua. «Halytski peredzvony» proslavlialy Ukrainu u Virmenii. *Vechirniy Ivano-Frankivsk (Plus)*. 2012. 5 kvitnia.
10. Elektronnyi resurs. Rezhym dostupu: www.vikna.if.ua 06.08.2016.

ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛНИТЕЛЬСКОЙ МАНЕРЫ МУНИЦИПАЛЬНОГО КАМЕРНОГО ХОРА «ГАЛИЦКИЕ ПЕРЕЗВОНЫ» (Г. ИВАНО-ФРАНКОВСК)

Манелюк Оксана Ивановна – аспірантка, Дрогобычський державний педагогічний університет ім. І. Франка, г. Івано-Франковск

Раскрывается художественно-исполнительская манера камерного хора «Галицкие перезвоны» в контексте формирования репертуарной политики и некоторых особенностей деятельности дирижера над хоровым материалом. Анализируется специфика функционирования коллектива, его концертная практика и формирование соответствующего исполнительского стиля относительно репертуарной палитры.

Ключевые слова: «Галицкие перезвоны», Игорь Демьянец, камерный хор, репертуар, исполнительская манера, хоровое искусство.

**PECULIARITIES OF PERFORMING MANNER OF MUNICIPAL CHAMBER CHOIR
«GALICIAN BELLS» (IVANO-FRANKIVSK)**

Maneliuk Oksana – teacher of the highest category, chairman of the Cyclic Commission of Choral Conducting of Ivano-Frankivsk Denys Sichynsky Music College, postgraduate student of Drohobych I. Franko State Pedagogical University

The article is devoted to the artistic and performing manner of the municipal chamber choir «Galician bells» in the context of the repertoire policy formation and some peculiarities of the conductor's work with the choral material. The specificity of the collective's creative and aesthetic principles of work, its concert activity and the special performing style formation in relation to the repertoire palette were analyzed.

Key words: «Galician bells», Ihor Demianets, chamber choir, repertoire, performing manner, choral art.

UDC 78.087.68(477.83)

**PECULIARITIES OF PERFORMING MANNER OF MUNICIPAL CHAMBER CHOIR
«GALICIAN BELLS» (IVANO-FRANKIVSK)**

Maneliuk Oksana – teacher of the highest category, chairman of the Cyclic Commission of Choral Conducting of Ivano-Frankivsk Denys Sichynsky Music College, postgraduate student of Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

Problem setting. The creative activity of the municipal chamber choir (Ivano-Frankivsk) was only partially described in the periodicals and had not been the subject of scientists' special attention so far. That is why this article is topical.

The chamber choir «Galician bells» has been a model collective of Ivano-Frankivsk Region and the Carpathian Region for a long time; it is well-known not only in Ukraine but also abroad. It has been investigated that the collective is an active participant of the city and region concert life, it has given a lot of concerts in Ukraine and abroad during the period of its 25-year activity: Poland, Slovakia, Germany, Hungary, Great Britain, Malta, and Estonia.

The article deals with the artistic and performing manner of the municipal chamber choir «Galician bells» in the context of the repertoire policy formation and some peculiarities of the conductor's work with the choral material. The specificity of the collective's creative and aesthetic principles of work, its concert activity and the special performing style formation were analyzed.

Recent research and publications analysis. Ten main publications on the topic were investigated. The main information about the collective can be found in the following monographs and articles: «The Artistic Palette of Ivano-Frankivsk» by H. Karas, «Ukrainian Choirs and Conductors» by M. Burban, «Ivano-Frankivsk Municipal Artistic Collectives in the System of Musical Culture Development in Prykarpattia» by T. Kmetiuk.

Paper objective is to characterize the conductor's methods of work with a choir in order to single out the main peculiarities of the collective's performing manner.

Conclusions of the research. To single out the main features of the collective's performing manner, some peculiar features typical of the collective were characterized while describing the conductor's methods of work with the choir. They are as follows: chamber and fine sound, academic and fluent performance, rhythmic accuracy, expressive diction and articulation, diverse timbre and sound, intonation accuracy. Therefore, the performing style of the choir is professional, characteristic of the best choirs in Ukraine. The repertoire of the collective is its greatest artistic treasure which includes the excellent works of Ukrainian and Western European choral classics, works of the early Renaissance, religious compositions, Ukrainian folk songs, songs of the peoples of the world, contemporary music, folk rock, Negro spirituals, and jazz compositions.

Key words: «Galician bells», Ihor Demianets, chamber choir, repertoire, performing manner, choral art.

Надійшла до редакції 12.11.2018 р.

УДК 316.774:784.66

**МАСОВА КУЛЬТУРА ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ПРОСТІР СУЧАСНОГО МУЗИЧНОГО
ЕСТРАДНОГО МИСТЕЦТВА**

Дружинець Маріанна Ігорівна – здобувач кафедри естрадного виконавства, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ
doi.org/10.35619/ucpm.vi26.37
marianna.druzhinec@gmail.com

У статті, присвяченій масовій культурі, – феномену естрадного музичного мистецтва, простежено неоднорідність та універсальність масової культури, її функціональні блоки, що відповідають ключовим аспектам життєдіяльності людини.

У сучасному стані масова культура постає механізмом соціальної гомогенізації, функціонує як система адаптації, механізм соціокультурної регуляції, гармонізації, ціннісної орієнтації і соціалізації людини. Широкий спектр завдань, функцій та функціональних проявів, характерних цій культури в сучасному соціокультурному просторі, дають можливість розглядати її як один із механізмів, що сприяє стабілізації існуючої суспільної системи.